

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2022 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	13
8.	EKLER.....	35

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: İstihdam Şekline Göre 2022 Yılı Personel Tablosu.....	2
Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Ödenek - Gider Gerçekleşmeleri Tablosu.....	3
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri Tablosu.....	4
Tablo 4: MAPEG Hukuk Müşavirliği Derdest Dosya Bilgileri.....	20
Tablo 5: 2022 Yılı Hukuki Dosya Masraf Ödemeleri.....	20
Tablo 6: İhaleye Tabi Sahaların İhale Taban Bedelini Belirleme Formülleri.....	26

KISALTMALAR

BKMYBS	: Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi
COSO	: The Committe of Sponsoring Organizations
ÇED	: Çevresel Etki Değerlendirmesi
ETKB	: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
EYS	: Entegre Yönetim Sistemi
GYMY	: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
ICSID	: International Centre for Settlement of Investment Disputes (Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezi)
İPC	: İdari Para Cezası
İKİYK	: İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu
KATP	: Kamu Alacakları Tahsilat Platformu
KEP	: Kayıtlı Elektronik Posta
KOS	: Kontrol Ortamı Standartları
MAPEG	: Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
MİGEM	: Maden İşleri Genel Müdürlüğü
PİGM	: Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
UETS	: Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi
QDMS	: Kalite ve Entegre Yönetim Sistemi Yazılımı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Kurum Tarafından Uygulanan İdari Para Cezası İşlemlerinde Dava Konusu Edilen Açık Usul ve Esas Eksiklikleri Bulunmasına Rağmen Görevliler Nezdinde Kişisel Kusur İncelemesi Yapılmaması
2. Kurumun Karşı Karşıya Olduğu Hukuki İhtilafların Sayısındaki Artışın Bütçe İmkanları Açısından Risk Oluşturması
3. Maden Sahaları İle İlgili Kurumca Yapılan İhalelerde Taban İhale Bedeli Belirleme Konusunda Bağlayıcı Objektif Standartların Olmaması
4. Ruhsatı Hükümden Düşen Ve Terk Edilen Maden Sahalarında Yapılan Rehabilitasyon/Çevre İle Uyum Çalışmalarının İcrasında Ve Takibinde Eksiklikler Bulunması
5. Alınan Çevre Uyum Bedellerinin Maden Sahalarında İşletme Sonrası Yapılacak Rehabilitasyon Çalışmalarının Maliyetini Karşılama Yetersiz Kalması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

9 Temmuz 2018 tarih ve 30473 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 118’inci maddesi ile MİGEM (Maden İşleri Genel Müdürlüğü) ve PİGM (Petrol İşleri Genel Müdürlüğü) kaldırılmış ve bu iki Genel Müdürlük birleştirilerek bu Genel Müdürlüklerin görev, yetki ve sorumluluklarını haiz Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) kurulmuştur. 15 Temmuz 2018 tarih ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile MAPEG’in teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın bağlı kuruluşu olan MAPEG’in kurulumu 7 Aralık 2018 tarihi itibarıyla tamamlanmıştır.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG), 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin hüküm ve tasarrufu altında olan maden ve petrol kaynaklarının, milli menfaatlere uygun olarak aranmasını, işletilmesini, geliştirilmesini, üretilmesini, kaynakların ülke yararına kullanılmasını sağlamak, temel ilke ve politikaların belirlenmesine yönelik çalışmalar yapmak, bilimsel, teknik ve idari çalışmaları yapmak, düzenlemek, desteklemek, koordine etmek ve denetlemek üzere kurulmuştur.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü kurum faaliyetlerini yönlendiren ana mevzuat aşağıdadır;

- 3213 sayılı Maden Kanunu,
- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,
- 6085 sayılı Sayıştay Kanunu,
- 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu,
- 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı 4 nolu Kararnamesi,
- 21.09.2017 tarihli ve 30187 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Maden Yönetmeliği,
- 21.06.2005 tarihli ve 25852 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Madencilik

Faaliyetleri İzin Yönetmeliği,

- 15.07.2015 tarihli ve 29417 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Maden Atıkları Yönetmeliği,
- 23.05.2018 tarihli ve 30429 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Maden Bölgelerine ve Ruhsatların Taşınmasına İlişkin Yönetmelik.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG), Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı, tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli bir kuruluştur. Genel Müdürlük görevlerini, Genel Müdüre bağlı Özel Kalem Müdürlüğü, Hukuk Müşavirliği, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, Personel Dairesi Başkanlığı, İç Denetim Birim Başkanlığı ve 4 Genel Müdür Yardımcısına bağlı 18 Daire Başkanlığı vasıtasıyla yürütmektedir.

Tablo 1: İstihdam Şekline Göre 2022 Yılı Personel Tablosu

İstihdam Şekli	Personel Sayısı	Açıklama
Kadrolu personel	441	657 sayılı Kanuna tabi personel
Sözleşmeli - 4/B	88	Yeraltı Maden Uzmanları
Sözleşmeli - 4/B	24	Yerüstü Maden Uzmanı
Sözleşmeli - 4/B	38	Diğer Sözleşmeli Personel
Geçici Görevli	17	Bakanlık ve diğer kurumlardan görevlendirilen
Sürekli İşçi	93	Temizlik, güvenlik, kalorifer/tesisat/veri girişi/tarama
GENEL TOPLAM	701	

1.3. Mali Yapı

MAPEG Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulmuş olup 5018 sayılı Yasa'nın II sayılı cetvelin B kısmında yer alan özel bütçeli bir idaredir. Özel bütçeli idareler, bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlere harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla

düzenlenen kamu idareleridir.

2022 Yılı Bütçe Kanunu ile Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün 2022 yılı bütçesine 330.000.000,00 TL öz gelirler, 20.000.000,00 TL net finansman ve 149.372.000,00 TL hazine yardımı olmak üzere toplam 499.372.000,00 TL gelir ve 499.372.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir. MAPEG' in 2022 mali yılı sonu bütçe ödeneği, başlangıç bütçesine yıl içinde eklenen 274.780.110,00 TL ödenek ile 774.152.110,00 TL olmuştur.

Yıl sonu bütçesinden yapılan 10.533.400,00 TL tenkis ve düşüm sonucunda nihai bütçe ödeneği 763.618.710,00 TL olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılı bütçe gider gerçekleştirmelerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda özet olarak yer almaktadır.

Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Ödenek - Gider Gerçekleşmeleri Tablosu

Giderler	Başlangıç Ödeneği (TL)	Eklenen (TL)	Düşülen (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Yıl Sonu Gerçekleşme (TL)	Yıl Sonu Gider Gerçekleşme Oranı
Toplam Gider	499.372.000,00	274.780.110,00	10.533.400,00	763.618.710,00	731.903.304,98	95,85%
01-Personel Giderleri	83.325.000,00	40.283.625,00	3.971.000,00	119.637.625,00	119.389.110,93	99,79%
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	14.274.000,00	6.943.570,00	650.000,00	20.567.570,00	20.522.230,63	99,78%
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	24.509.000,00	50.216.975,00	748.000,00	73.977.975,00	72.775.550,05	98,37%
05-Cari Transferler	351.264.000,00	144.073.100,00	800.400,00	494.536.700,00	494.515.983,36	99,99%
06-Sermaye Giderleri	25.000.000,00	33.262.840,00	3.364.000,00	54.898.840,00	24.700.430,01	44,99%
08-Borç Verme	1.000.000,00	0,00	1.000.000,00	0,00	0,00	0,00%

2022 yılı başlangıç bütçesinde öngörülen 330.000.000,00 TL öz gelir 641.705.823,44 TL olarak gerçekleşmiş, öngörülen 149.372.000,00 TL hazine yardımı 187.679.595,00 TL gerçekleşmiş ve öngörülen 20.000.000,00 TL net finansman kurum içi finansman ihtiyacı nedeniyle 42.090.275,00 TL olmak üzere toplam gelir gerçekleşmesi 871.475.693,44 TL olmuştur. 2022 yılı bütçe gelir gerçekleştirmelerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda özet olarak yer almaktadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri Tablosu

Bütçe Geliri (TL)	2022 Yılı		
	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşme	
		Miktar (TL)	(%)
Hazine Yardımı	149.372.000,00	187.679.595,00	125,64
Diğer Hizmet Gelirleri	40.000.000,00	79.315.727,53	198,29
Maden Arama Ruhsat Bedeli Gelirleri	74.000.000,00	137.288.975,71	185,53
Maden İşletme Ruhsat Bedeli Payları	140.000.000,00	219.927.372,96	157,09
Ruhsat Taban Bedeli Gelirleri	75.000.000,00	164.793.306,78	219,72
Diğer Çeşitli Gelirler	1.000.000,00	40.380.440,46	4.038,04
Net Finansman	20.000.000,00	42.090.275,00	210,45
Bütçe Geliri Toplamı	499.372.000,00	871.475.693,44	174,51

MAPEG 2022 Yılında e-Maden uygulamasına geçmesi nedeniyle Maden Ruhsat İhalelerine talep artmış ve bunun karşılığında Talep Bedelleri, Diğer Hizmet Gelirleri ve Arama Ruhsat Gelirleri ile İşletme Ruhsat Gelirlerinde tabloda da görüleceği üzere öngörülenden fazla gelir artışı sağlanmıştır.

Genel Müdürlüğün Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre 2022 Yılında Giderler Toplamı 739.408.562,98 TL ve Gelirler Toplamı 842.942.593,35 TL olup İndirim İade İskonto Toplamı ise 14.753.308,78 TL dir. Böylece kurumun Net Geliri 828.189.284,57 TL olmuştur. MAPEG'in 2022 Yılı Net Olumlu Faaliyet sonucu ise 88.780.721,59 TL olarak gerçekleşmiştir.

MAPEG'in gelir kalemleri Hazine Yardımı, Net Finansman ve Öz Gelirlerinden oluşmakta olup kurumun Sosyal Tesis, Döner Sermaye ve Özel Hesapları bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kanuna tabi Özel Bütçeli bir idare olan Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün mali iş ve işlemleri Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından

yürütülmektedir. Kurumun Muhasebe hizmetleri Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın "Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi" üzerinden yürütülmektedir. Kurumun mali raporları aynı sistem üzerinden üretilmektedir.

Muhasebe kayıtlarının süreklilik, dönemsellik, tam açıklama, tutarlılık ve önemlilik ilkeleri gereğince güvenilir ve şeffaf bir şekilde tutulmasını sağlamak amacıyla 19.10.2021 tarihi itibari ile Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü "**E-Tahsilat**" sistemine geçiş yapmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen e-tahsilat çalışması, Genel Müdürlük tahsilatlarının manuel veri girişi şeklinde yapılmayıp muhatap Bankalar (T.C. Ziraat Bankası, Vakıfbank, Halk Bankası, Ziraat Katılım Bankası, Vakıf Katılım Bankası ve Emlak Katılım Bankası) üzerinden online tahsilat şeklinde yapılmasını sağlamaya yöneliktir.

Genel Müdürlüğün Maden mevzuatına göre Ruhsat Taban Bedeli, Arama Ruhsat Bedeli, İşletme Ruhsat Bedeli (%20) ve Diğer Hizmet Gelirlerinden oluşan tahsilatları doğrudan Kurumun bütçe geliri olarak tahsil etmekte olup Devlet Hakları, İşletme Ruhsat Bedeli (%50 Hazine Payı), İdari Para Cezaları ve İhale Bedeli doğrudan Kurumun geliri olmadığından Kamu İdare Payları hesaplarında muhasebeleştirilmektedir.

E-Tahsilat sistemi ile birlikte bütün hesaplar e- maden üzerinden tahakkuk işlemi gerçekleştirilmek suretiyle bankalar tarafından ilgili online hesaptan tahsil edilerek ve manuel tahakkuk işlemi yapılmadan doğrudan Bütünleşik Kamu Mali Yönetimi Bilişim Sisteminde Ön Muhasebe ekranına yansıtılıp Muhasebe Yetkilisi tarafından onaylandıktan sonra tahakkuklar muhasebeleştirilmektedir.

Hesapların doğru, güvenilir ve hataya mahal vermeden tutulması başta 5018 Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ikincil mevzuatın bir gereği olmakla birlikte, muhasebenin temel kavramlarından süreklilik, dönemsellik, tam açıklama, tutarlılık ve önemlilik ilkeleri doğrultusunda tutulmasını sağlamaya yöneliktir.

MAPEG mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir. 5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında;

"Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını"

sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun'un 49 ve 80'inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği (GYMY) ile belirlenmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine

uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge

ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve buna bağlı olarak çıkarılan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin kurulması zorunlu hale gelmiştir.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2022 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Genel Müdürlük teşkilat şeması ve fonksiyonel görev dağılımları belirlenmiş olup, daha sonra yine Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile kısmi değişiklikler yapılarak son halini almıştır. Genel Müdürlüğün organizasyon yapısı, temel yetki ve sorumluluk dağılımı, hesap verebilirlik ve uygun raporlama ilişkisini gösterecek şekilde düzenlenmiştir. 2021-2022 yılları Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında her birimin Genel Müdürlüğün misyonuyla uyumlu görev tanımları ve görev dağılımlarını içeren görev tanım formları ile personel görev dağılım çizelgelerinin KOS 2.2.1, KOS 2.3.1 ve KOS 2.3.2 Şubat 2022 sonu itibarıyla tamamlanmış ve personele duyurulmuştur.

Etik davranışlar ile ilgili belirli zamanlarda Personel Dairesi Başkanlığı tarafından personele bilgilendirme yapılmaktadır. Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı tarafından gerekli eğitim planlaması yapılmış, ilgili uzman kurumlar tarafından hazırlanmış ve Uzaktan Eğitim Kapısı'na yüklenmiş olan eğitimlere Genel Müdürlük personellerinin katılımları hususunda gerekli çalışmalar yapılmıştır. Bu anlamda İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları ile ilgili tüm süreçler 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılmaktadır. Ayrıca Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği, Maden ve Petrol Uzmanlığı Yönetmeliği bulunmaktadır. Personelin performansı ile ilgili değerlendirmeler, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Hedef Bazlı Performans ve Yetkinlik Değerlendirme Sistemi üzerinden yapılmaktadır. Yüksek performans gösteren personel için ödüllendirme mekanizmaları geliştirilmesi yönünde çalışmalar İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından sürdürülmektedir.

Genel Müdürlüğün hassas görevleri ve prosedürleri henüz belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmış olup "Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2021-2025 Stratejik Planı", yürürlüğe konması ve mevzuatında belirtilen kurumlara gönderilmesi için Bakanlık Makamının 22.12.2020 tarih ve 39742 sayılı Olur'u ile onaylanmış ve kurumsal web sitesinde yayınlanmıştır.

2022 yılı Genel Müdürlük performans programı bütçede yer alan Genel Müdürlük performans hedeflerine uygun olarak hazırlanmış ve kurumsal web sitesinde yayınlanmıştır.

2022 yılı kurum bütçesi bütçe hazırlama rehberinde açıklandığı üzere; Program bütçe esasına dayalı olarak, program ve proje bazında kaynak tahsisleri sağlanmış olup Stratejik Planda belirlenen amaç ve hedefler ile performans programında belirlenen faaliyetler ile ilişkilendirilerek hazırlanmıştır.

Genel Müdürlükte amaç ve hedeflere ulaşmayı engelleyebilecek riskleri belirlenmesine yönelik olarak KOS 6.1.1 eyleminde Risk Strateji Belgesinin hazırlanması ön görülen eylem olarak belirlenmiştir. 09.11.2021 tarih ve 2021344723 sayılı Genel Müdürlük Makamının oluru ile Risk Strateji Belgesi yürürlüğe girmiştir. Kurumsal riskler Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2021-2025 Stratejik Planında belirlenmiş ve sorumlu birimler çalışmalarını yürütmektedir. KOS 6.3.1 eylemi ile risklere karşı alınacak önlemlere yönelik risk eylem planının hazırlanması çalışmaları devam etmekte olup Kamu İç Kontrol Rehberinin ekindeki "Risk Kayıt Formu" ve "Konsolide Risk Raporları" Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından ilgili birimlerden gelen veriler doğrultusunda kayıt altına alınmaktadır

Kontrol Faaliyetleri Standartları

Genel Müdürlük iş akış şemaları mevcuttur. Ancak, son mevzuat değişiklikleri ve organizasyon yapısına göre güncelleme çalışmaları devam etmektedir.

İdarenin yaptığı görevlendirmelerde, görevler ayrılığı ilkesini dikkate aldığı, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının yapıldığı, personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi ve disiplin işlemlerinin genel mevzuat hükümlerine göre yapıldığı, bu hususlara yönelik insan kaynakları politikası belirlendiği, ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlamasının yapıldığı görülmüştür.

Genel Müdürlük iç ve dışı yazışmalarda yetkilerin kullanılmasına yönelik Genel Müdürlüğün güncellenen imza yetkileri yönergesi taslağı hazırlanmış olup Genel Müdürlük Makamından olur alındıktan sonra yürürlüğe girecektir.

Genel Müdürlük gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin mali karar ve işlemler harcama birimi gerçekleştirme görevlileri, harcama yetkilileri ve İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol Koordinatörlüğü görevlileri ile Muhasebe ve Kesin Hesap Koordinatörlüğü birimi görevlileri tarafından idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, ayrıntılı harcama programları, Merkezi yönetim Bütçe Kanunu ve diğer mali mevzuat hükümlerine uygunluk yönlerinden kontrol edilerek mali karar ve işlemlerin harcama birimleri tarafından kaynakların, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını amaçlamaktadır. Genel Müdürlük Ön Mali Kontrol Yönergesi 14.07.2021 tarih ve 2021221775 sayılı makam oluruyla yürürlüğe girmiştir.

Bilgi ve İletişim Standartları

Genel Müdürlük 2021-2022 yılları Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğine uygun olarak 18 standart ve 79 genel şartı içerek şekilde hazırlanmış olup, Genel Müdür Makamınının 31.12.2020 tarih ve 2020216495 sayılı Onayı ile yürürlüğe konmuştur. Genel Müdürlük tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığına 06.01.2021 tarih ve 2021008675 sayılı yazı ekinde gönderilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde Genel Müdürlük Makamından 02.11.2022 tarih ve 2022413832 sayılı Makam Oluru alınarak 2023-2024 Yılı Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı çalışmalarının yürütülmesi amacıyla Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu üyeleri belirlenmiştir. Çalışma

sonucu oluşturulan 2023-2024 Yılları Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Taslağı İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun değerlendirmesine sunulmuştur.

Genel Müdürlüğün İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda taslak, oy birliği ile kabul edilerek 27.12.2022 tarih ve 2022/5 sayılı karar ve 30.12.2022 tarih ve 2022531253 sayılı Makam Oluru ile 2023-2024 yılları Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı yürürlüğe girmiştir. 30.12.2022 tarih ve 2022532135 sayılı yazı ekinde Hazine ve Maliye Bakanlığı'na gönderilmiştir.

Genel Müdürlüğün 2023-2024 Yılları Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında 5 bileşen altında 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şarttan 40 genel şart için ön görülen toplam eylem sayısı 53 olarak belirlenmiştir. Genel Müdürlük 2023-2024 Yılları Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında bulunan Kontrol Ortamı standartlarında yer alan 26 genel şarttan 16 genel şart için öngörülen eylem sayısı 33 olarak belirlenmiştir. Risk Değerlendirme standartlarında yer alan 9 genel şarttan 2 genel şart için öngörülen eylem sayısı 2 olarak belirlenmiştir. Kontrol faaliyetleri standartlarında yer alan 17 genel şarttan 6 genel şart için öngörülen eylem sayısı 6 olarak belirlenmiştir. Bilgi ve İletişim Standartlarında yer alan 20 genel şarttan 6 şart için öngörülen eylem sayısı 6 olarak belirlenmiştir. İzleme standartlarında yer alan 7 genel şarttan 5 şart için öngörülen eylem sayısı 5 olarak belirlenmiştir.

2022 yılı içerisinde 'Entegre Yönetim Sistemi'nin kurulması kapsamında 04.07.2022 tarihli ve 2022204277 sayılı yazıyla TS EN ISO 90001, TS EN ISO 14001:2015, TS ISO 45001:2018, TS EN ISO 50001:2018 sertifikalandırma çalışmaları başlatılmıştır.

Entegre Yönetim Sistemi kurulum projesinde ve proje bittikten sonra sistemin yaygınlaştırılması, sürdürülmesi ve takibinde görev alacak, tüm organizasyonel birimleri kapsayacak şekilde, o birimlerdeki EYS çalışmalarından sorumlu olacak personeller belirlenmiş ve "EYS Sorumluları" olarak görevlendirilmişlerdir.

Alınan eğitimler sonucunda birimlere iç tetkik uygulaması yapılmış, uygulama sonuçları QDMS'e yüklenip linkleri alınıp INTRA'da Entegre Yönetim Sistemleri modülüne yüklenmiştir.

'Entegre Yönetim Sistemi Politikası' oluşturulmuştur. MAPEG resmi sayfasında Entegre Yönetim Politikası yayımlanmıştır. İç Kontrol ve Yönetim Sistemleri Koordinatörlüğü

tarafından kurum personellerine Kişisel Verilerin Güvenliği ve Korunması Farkındalık Eğitimi verilmiştir.

Ayrıca İç Kontrol ve Yönetim Sistemi Koordinatörlüğü tarafından hazırlanan tüm dokümanlar güncel olarak web sitesinde (<https://www.mapeg.gov.tr/>) ve QDMS'te (https://qdms.enerji.gov.tr/QDMS_MAPEG/) yayımlanmaktadır.

İzleme Standartları

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, Genel Müdürlük Makamının 30.09.2020 tarih ve 2020108890 sayılı Oluru ile görevlendirilmiştir. İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun sekretarya hizmetleri Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülmektedir.

İç kontrol sistemine ilişkin olarak birimlerde toplantı yapılmakta, görüş ve öneriler Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına bildirilmektedir. Gerçekleştirilen faaliyetler ile sistemin işleyişi, etkililiği ve etkinliği konusundaki değerlendirmelere ilişkin rapor çalışmaları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır.

Yapılan İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun değerlendirme toplantısında 2021 yılı değerlendirme raporu kurul üyelerine sunulmuş ve makam onayı alınmak üzere üst yöneticiye Mart 2022'de sunulmuştur.

Üst Yönetim onayını alan değerlendirme raporunda belirtilen eksikliklere yönelik olarak, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından gerekli tedbirler alınmakta ve aylık olağan toplantılarda alınan tedbir sonuçları değerlendirilmektedir.

Genel Müdürlükte münhal bulunan 10 adet iç denetçi kadrosuna şu ana kadar 7 adet atama yapılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kurum Tarafından Uygulanan İdari Para Cezası İşlemlerinde Dava Konusu Edilen Açık Usul ve Esas Eksiklikleri Bulunmasına Rağmen Görevliler Nezdinde Kişisel Kusur İncelemesi Yapılmaması

Maden mevzuatı gereği uygulanan devlet hakkı ve idari para cezalarına ait ilama bağlı borç ödemeleri ve eki belgelerin incelenmesi sonucunda hukuki ihtilafa konu idari para cezası türünden idari işlemlerde usul ve esaslara göre açık eksik ve hatalar bulunması nedenleriyle bu işlemlerin iptal edilmesi kamu gelirlerinin azalmasına sebebiyet vermesine rağmen söz konusu işlemlerde usul ve esaslara göre açık eksik ve hatalı işlem tesis edenler ile ilgili gerekli işlemlerin tesis edilmediği görülmüştür.

İdari işlemlerin ihdasında mevzuatta yer alan usul ve esaslara uygunluk şarttır. Ceza işlemlerinde idari işlemin muhteviyatı, tutarın belirlenmesi, tahakkuku, tebligatı, tahsilat ve takibi gibi hususların yasal düzenlemelerle belirlenmiş usul hükümlerine ve hukukun genel ilkelerine uygun yürütülmesi gerekmektedir. Aksi taktirde durum kamu kaynaklarının kaybı ile sonuçlanmaktadır.

21.09.2017 tarih ve 30187 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Maden Yönetmeliği’nin “ İdari para cezaları” başlıklı 93’üncü maddesinde ve 11.12.2022 tarih ve 32040 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Maden Yönetmeliği’nin “ İdari Para Cezaları” başlıklı 91’inci maddesinde “*idari para cezaları ile ilgili bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 31.05.2005 tarihli ve 25772 (Mükerrer) sayılı Resim Gazetede yayımlanan 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerinin uygulanacağı*” belirtilmiştir. 2017 tarihli Yönetmelik’te olmayan ancak aynı Yönetmelik’in atıf yaptığı 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nda bulunan

“İçtima” müessesesi 2022 yılı Maden Yönetmeliği’nin 92’nci maddesi ile Yönetmelik’te ayrıca ihdas edilmiştir. İlgili maddede Maden Kanunu çerçevesinde uygulanan idari para cezalarında içtima konusu “ (1) Bir fiil ile Kanunda yaptırım düzenlenen birden fazla ihlalin gerçekleşmesi ve bu ihlallere ilişkin birden fazla idari para cezası öngörülmesi halinde yüksek olan idari para cezası verilir. Bu ihlallerle ilgili olarak Kanunda idari para cezasından başka idari yaptırımlar da öngörülmüş ise, bu yaptırımların her biri uygulanır.

(2) Kanunu ihlal olarak tanımlanan bir fiilin ayrıca suç olarak tanımlanmış olması idari para cezası uygulanmasını engellemez.

(3) Aynı ihlalin birden fazla işlenmesi halinde her bir ihlalle ilgili olarak ayrı ayrı idari para cezası verilir. Kesintisiz fiille işlenebilen ihlallerde, tespit yapılan ve bu nedenle idari yaptırım kararı verilinceye kadar fiil tek sayılır.” şeklinde yer almıştır.

İdari yaptırımlar açısından genel Kanun niteliğinde olan 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun 2’nci maddesinde kabahatin, “Kanunun karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık” anlamına geldiği, değişik 3’üncü maddesinde bu Kanun’un idari yaptırım kararlarına karşı Kanun yoluna ilişkin hükümlerinin diğer Kanunlarda hüküm bulunmaması halinde, diğer genel hükümlerinin idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiler hakkında uygulanacağı, zaman bakımından uygulama başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasında 12.10.2004 tarihli ve 25611 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümlerinin kabahatler bakımından da uygulanacağı, ikinci fıkrasında kabahatin failin icrai veya ihmali davranışı gerçekleştirdiği zamanın dikkate alınacağı, yer bakımından uygulama ile ilgili 6’ncı maddesinde yine 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun yer bakımından uygulamaya ilişkin 8’inci maddesi hükümlerinin, kabahatler bakımından da uygulanacağı, ancak, kanunlarda aksine hüküm bulunan hallerin saklı olduğu, 20’inci maddesinde soruşturma zamanaşımının dolması halinde kabahatten dolayı kişi hakkında idari para cezasına karar verilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Madencilik faaliyetlerinin sağlıklı yürütülebilmesi için gerekli uyarı ve yaptırımlar 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında 7, 10, 11, 12, 17, 24, 29, 31 ve 36’ncı maddelerinde açık bir biçimde belirtilmektedir. 3213 sayılı Maden Kanunu’nun 12’nci maddesi’nin 4, 5 ve 6’ncı fıkralarında belirtilen ceza tutarları hesaplamaya dayalı, diğer ceza maddeleri ise (Maktu) sabittir. İdari para cezaları Genel Müdürlükçe nisbi ve maktu para cezaları olarak uygulanmaktadır.

Maktu (sabit) para cezaları çoğunlukla izleme daire başkanlıklarında uygulanan ve Maden Kanunu'nda ilgili maddelerde açıkça belirtilen rakamların yeniden değerlendirme oranları doğrultusunda uygulanan cezalardır. Örneğin, herhangi bir maden ruhsatının izleme dairelerinde maden ruhsatı dosyası üzerinde herhangi bir hususta Kanun'da ilgili madde kapsamında ruhsat sahibinin sorumluluğunda zamanında yapılması gereken iş ve eylemlerin (verilmesi gereken belgelerin gecikmesi, eksiklikler vb.) yapılmadığının tespiti üzerine ilgili maddede belirtilen rakamlar üzerinden para cezası uygulanır. Maktu para cezaları, ceza işlemlerinin uygulandığı daire başkanlıklarında tespiti yapan personel tarafından e-maden üzerinden IPC (İdari Para Cezası) modülünde gerekli bilgiler girilerek yazı oluşturulur ve Koordinatör, Daire Başkanından sonra Genel Müdür Yardımcısının imzası ile KEP (Kayıtlı Elektronik Posta) veya UETS (Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi) üzerinden ruhsat sahibine tebliğ edilir.

Nisbi para cezaları mahallinde tetkik sırasında tespit edilen eksik ve noksanlıklara göre belirlenen idari para cezalarıdır. Örneğin, ruhsat sahibi tarafından Maden Kanunu'nun 12'nci Maddesinde belirtilen hususlar üzerinden ihlal yapıldığı tespit edildiği takdirde, mahallinde tetkike katılan heyet tarafından denetim raporu oluşturulur (Mahallinde tetkik sırasında İşletme Faaliyet raporunda belirtilen durumlara uygun hareket edilip edilmediği gibi hususlar da incelenmektedir). Denetim raporu daha sonra maden grubuna göre ilgili daire başkanlığına iletilir ve ruhsat sahasının bulunduğu ilden sorumlu olan personele aktarılır. İlgili personel, uygulanacak para cezasının Kanun'da karşılığı olan miktarına göre işlem başlatır. İdari para cezası tutarı 1.000.000,00 TL'nin altında ise e- maden üzerinden IPC modülünde gerekli bilgiler girilerek yazı oluşturulur ve Koordinatör, Daire Başkanından sonra Genel Müdür Yardımcısı'nın imzası ile KEP veya UETS üzerinden ruhsat sahibine tebliğ edilir. İdari para cezası tutarı 1.000.000,00 TL'nin üzerinde ise dosya, genel müdür yardımcılarında oluşan İdari Para Cezaları Komisyonu'nda onaylandıktan sonra genel müdür imzası ile KEP veya UETS üzerinden ruhsat sahibine tebliğ edilir.

İdari para cezaları yazınının tebliğ edilmesini müteakip bir ay içerisinde ödenmediği takdirde KATP (Kamu Alacakları Tahsilat Platformu) üzerinden bağlı olduğu vergi dairesine otomatik olarak bildirim yapılmaktadır. Maden Kanunu'nun 13'üncü maddesindeki, "*Verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde Genel Müdürlüğün muhasebe birimi hesabına ödenir. İdari para cezalarına karşı otuz gün içinde idare mahkemelerinde dava açılabilir. Verilen idari para cezalarına karşı yargı yoluna başvurulması takip ve tahsilatı durdurmaz. Genel Müdürlük genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili bedeli en geç on beş*

iş günü içerisinde Hazine hesabına aktarır. Tahakkuk eden ve ödenmeyen Devlet hakları 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili tahsil dairesine bildirilir. İlgili tahsil dairesi idari para cezası tamamen tahsil edildikten itibaren en geç bir ay içerisinde durumu Genel Müdürlüğe bildirir.” hükmüne göre işlem tesis edilmektedir.

Kurumda 2021 ve 2022 yıllarında bulgu konusuna ilişkin mahkeme kararlarının incelenmesinde ceza işlemlerinde uyulması gerektiği mahkemelerce vurgulanan usul ve esasa ilişkin genel hukuk kaidelerine aşağıda yer verilmiştir;

-5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 7'nci maddesine göre işlendiği tarihte suç sayılmayan bir fiile ceza uygulanamaz, suçun işlendiği zaman ile sonradan yürürlüğe giren Kanun hükümleri farklı ise muhatabın lehine olan hüküm uygulanır.

-Suçta ve cezada “kanunilik” ilkesi gereği idari yaptırımların tüm yönleriyle kanunlarda yer alan hükümlere uygun tesis edilmesi zorunludur, hiç kimseye suçun işlendiği zamanda öngörülen cezadan daha ağır bir ceza verilemez.

-Kişilere aynı eylemden dolayı ikinci bir ceza uygulamasına gidilemez.

-Cezai yaptırımlarda iddia edilen eylemin şüpheye mahal bırakmaksızın yeterli, nesnel, somut bilgi ve kanıtlarla kesin olarak ortaya konulmasının zorunlu olduğu aksi takdirde şüpheli bir durum var ise ceza tayinine gidilemeyeceği hususu bir cezai yaptırım ilkesidir.

-İdari yaptırımların idari işlemlerde belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine uygun olarak düzenlemesi halinde hakkaniyete ve hukuka uygun olabilmektedir.

-Vergi ve benzeri mali yükümlülüklerle ilgili düzenlemeler ancak kanunla yapılır, kanunlarda yer almayan bir yükümlülük ikincil mevzuatla ihdas edilemez.

-Kanundan kaynaklı sorumlulukları yönüyle atfedilebilir kastı, kusuru bulunmayan fiilin içinde yer almayan faile yönelik idari yaptırımın, hakkaniyet ve temel hukuk kaidesi olan cezaların “şahsiliği” ilkesine uygun tesis edilmemesi anlamına gelecektir.

-19.02.1959 tarihli ve 10139 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 12'inci maddesinde hükmi şahıslara ve ticarethanelere tebligat, 13'üncü maddesinde hükmi şahısların memur ve müstahdemlerine tebligat, 20'nci maddesinde muhatabın muvakkaten başka yere gitmesi, 21'inci maddesinde tebliğ imkansızlığı ve tebellüğden imtina, 28'inci maddesinde ilan tebligat hükümleri düzenlenmiştir. Tebligat

Kanunu'na uygun yapılmayan tebligat ile yöneltilen idari yaptırımın hukuka aykırı olacağı açıktır.

-28.07.1953 tarih ve 8469 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 102'nci maddesi gereği, kamu alacakları vadesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren beş yıl içinde tahsil edilmez ise zamanaşımına uğramaktadır.

2021 yılı denetimleri neticesinde düzenlenen Sayıştay Denetim Raporunda "*Kurum tarafından uygulanan idari para cezalarında dava konusu edilen açık usul ve esas eksiklikleri bulunması*" bulgusu yer almaktadır. Söz konusu bulguda "*maden mevzuatı gereği uygulanan devlet hakkı ve idari para cezalarına ait ilama bağlı borç ödemeleri ve eki belgelerin incelenmesi sonucunda hukuki ihtilafa konu idari işlemlerde usul ve esaslara göre eksikliklerin bulunması nedenleriyle bu işlemlerin iptal edilmesi, kamu gelirlerinin azalmasına sebebiyet vermektedir.*" Tespitine ve örnek dava dosyalarına yer verilmektedir.

2022 yılı denetimleri kapsamında yapılan denetimlerde,

-Sadece 2022 yılında ödemesi yapılan ilama bağlı borçların 16.878.184,13 TL olduğu ve mahkeme kararına istinaden bu yılda iade edilen idari para cezaları tutarının 2.268.234,88 TL tutarında olduğu,

-2022 yılında mahkeme masrafı ödemesi yapılan idari para cezalarına ait olan 217 adet ödeme emri belgeleri detayı incelendiğinde eki belgelerde yer alan mahkeme kararlarında söz konusu idari para cezalarının 2016-2022 yılları arasında tesis edilen cezalardan olduğu ve iptale konu edilen idari para cezalarının toplam tutarının ise 292.243.524,32 TL olduğu,

- 2022 yılı ve daha önceki yıllarda yine mahkeme kararına istinaden iade edilen idari para cezaları nedeniyle Kurum tarafından katlanılan hukuki dosya masraflarının önemli boyutlara ulaştığı,

- 2022 yılı ve daha önceki yıllarda mahkeme kararına istinaden iade konusu olan idari para cezalarına dair ilk işlemi tesis eden görevli personelden, idari para cezasının ilgisine tebliğine kadar geçen tüm süreçte görev almış kurum personelinin, özellikle açık usul ve esas işlemi eksikliği noktasında özensiz davranış gösterilip gösterilmediği, kişisel kusur olup olmadığı konularında bir inceleme veya araştırma yapılmadığı,

Tespit edilmiştir.

Kurum cevabında idarenin yapmış olduğu tüm idari işlem sayılarının toplamından hareketle hukuki ihtilaf konusu olan işlemlerin nispeten az olduğu şeklindeki açıklaması kabul edilebilir bir açıklama değildir. Zira bulgu konusu edilen husus idarenin tüm işlemleri değil idari para cezasına ilişkin işlemlerdir. Ve kurum cevabında yapılan açıklamanın aksine iptale konu edilen idari para cezalarının toplam tutarının 292.243.524,32 TL'ye ulaştığı görülmüş olup bu durum bütçe kaynaklarının öngörülebilirliği ve tahmini açısından risk teşkil etmektedir.

Maden mevzuatı gereği uygulanan idari para cezalarına ait ilama bağlı borç ödemeleri ve eki belgelerin incelenmesi sonucunda belirtilen sorunlar gözönünde bulundurularak bu nitelikteki kamu gelirlerinin tahakkuku, tahsili ve takibi hususlarında mahkeme kararlarının analiz edilerek tüm birimleri kapsayacak şekilde idari ve yasal tedbirlerin alınmasının, idari para cezalarına ait yasal dayanaklar ve uygulamaları hususlarında hizmet içi eğitimlerin yapılmasının, bu çerçevedeki yapısal sistem ve iç kontrol eksiklerinin giderilmesinin, yapılan analiz sonucunda açık usul ve esas hataları nedeniyle iadeye konu edilen ve bundan dolayı hukuki dosya masrafına katılan işlemler ile ilgili görevli personeller nezdinde kişisel kusur olup olmadığına dair gerekli inceleme ve soruşturmaların yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Kurumun Karşı Karşıya Olduğu Hukuki İhtilafların Sayısındaki Artışın Bütçe İmkanları Açısından Risk Oluşturması

Kurumun görev sahasının geniş olması ve görev sahası ile ilgili konularda ruhsat iptali ve idari para cezası gibi müeyyideleri tesis etme yetkisi de eklenince hukuki ihtilaflara muhatap olan/olabilecek hatalı iş ve işlemlerinin sayısının oldukça fazla olması nedeniyle dava/tahkim dosyaların sayı ve davaya konu miktar yönüyle önemli boyutlara ulaştığı görülmüştür.

9 Temmuz 2018 tarih ve 30473 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 118'inci maddesi ile MİGEM (Maden İşleri Genel Müdürlüğü) ve PİGM (Petrol İşleri Genel Müdürlüğü) kaldırılmış ve bu iki Genel Müdürlük birleştirilerek bu Genel Müdürlüklerin görev, yetki ve sorumluluklarına haiz Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) kurulmuştur. 15 Temmuz 2018 tarih ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 No.lu Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile MAPEG'in teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bağlı kuruluşu olan MAPEG'in kurulumu 7 Aralık 2018 tarihi itibarıyla tamamlanmıştır.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG), 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin hüküm ve tasarrufu altında olan maden ve petrol kaynaklarının, milli menfaatlere uygun olarak aranmasını, işletilmesini, geliştirilmesini, üretilmesini, kaynakların ülke yararına kullanılmasını sağlamak, temel ilke ve politikaların belirlenmesine yönelik çalışmalar yapmak, bilimsel, teknik ve idari çalışmaları yapmak, düzenlemek, desteklemek, koordine etmek ve denetlemek üzere kurulmuştur.

Kurumun görev sahasının bu kadar geniş olması ve görev sahası ile ilgili konularda ruhsat iptali ve idari para cezası gibi müeyyideleri tesis etme görev ve yetkisi de eklenince hukuki ihtilaflara muhatap olan/olabilecek iş ve işlemlerinin sayısı da artmaktadır.

2021 yılı denetimleri neticesinde düzenlenen Sayıştay Denetim Raporunda "*ihale edilmemesi gereken sahaların kurumca maden sahası olarak ihaleye konu edilmesi ve ek mali külfete katlanması*" bulgu konusu olarak yer almış ve ödeme miktarlarının yüksek olduğu sadece 6 dosyada ihale edilmemesi gereken alanların ihale edilmesi ve akabinde bu sahalarla ilişkin ruhsat iptallerinin neticesinde daha önce tahsil edilen 31.891.000,00 TL ihale bedeli, 106.487.366,54 TL faiz ve hukuki dosya masrafı ile birlikte toplam 130.853.840,67 TL olarak iade edilmek zorunda kaldığı tespitine yer verilmiştir. Bu şekilde mahkeme kararlarında vurgulanan ilgili konudaki hizmet kusuru neticesinde katlanılan hukuki dosya masraflarının 2021 yılı bütçesine oranı %26,36 ve toplam iade edilen tutarın 2021 yılı bütçesine oranı %32,39 olarak gerçekleşmiştir.

2022 yılı denetimlerinde ise konu tüm dava dosyalarını kapsayacak şekilde taranmıştır. Yapılan denetimlerde,

- Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere derdest dosya sayısının kurum hukuk müşavirliğinde görevli avukat sayısı (21) ile kıyaslandığında durumun önemli boyutta olduğu,

Tablo 4: MAPEG Hukuk Müşavirliği Derdest Dosya Bilgileri

Dava Başlıkları	İlk Derece	İstinaf	Temyiz	Karar Düzeltme
İdari Para Cezalarına İlişkin Davalar	585	858	956	456
Ruhsat İptalleri	122	208	411	3
Tazminata İlişkin Davalar	18	25	27	-
Taşınmaz Komisyonuna İlişkin Davalar	326	247	273	-
Tam Yargı Davaları	245	175	356	39
İdari Yargıda Görülen Diğer Davalar	54	44	74	2
İş Mevzuatından Kaynaklanan Davalar	6	1	-	-
Ceza Davaları	5	1	-	-
Personel Davaları	20	20	3	-
Petrol Mevzuatından Kaynaklanan Davalar	3	1	2	-
Toplam	1384	1580	2102	500

- 31.12.2022 yıl sonu itibariyle ödenen hukuki masrafların dağılımının aşağıdaki gibi olduğu,

Tablo 5: 2022 Yılı Hukuki Dosya Masraf Ödemeleri

Masraf İcmal İçeriği	Ödeme Tutarları
Herhangi Bir Hizmet Tertibi ile İlişkilendirilemeyen İlama Bağlı Borçlar	16.878.184,13
Mahkeme Kararına İstinaden İade Edilen Ruhsat Bedelleri	304.296,00
Mahkeme Kararına İstinaden İade Edilen İdari Para Cezaları	2.268.234,88
Toplam	19.450.715,01

- 2022 yılında ödemesi yapılan (2016-2022 yılları arasında tesis edilen) idari para cezalarına dair 217 adet ödeme emri belgeleri detayı incelendiğinde ödeme emri mahkeme kararlarından 196 adedinin Kurum aleyhine, 21 adedinin kısmen aleyhe kısmen lehe sonuçlandığı, bu davaların 22 tanesinde Kurum avukatları tarafından dava karar duruşmasına katılım olmadığı veya savunma verilmediği şeklinde ifadeler olduğu,

- Kurumda hukuki ihtilaf konusu edilmiş davalarda “yargı süreci devam eden” dava dosyalarının içeriğine dair birimlerden tablolar (Hukuk Müşavirliği-Yargı Süreci Devam Eden Davalara İlişkin Bilgi Formu) doldurulması istenmiş olup ilgili tablolarda “davaya esas tutarın” yazılması istenmesine rağmen denetim ekibine gönderilen toplam 5880 adet dava dosyasından 2849 adedinde davaya esas tutarın girilmediği, bunlara ilişkin dava dosyaları ile ilgili tablolarda açıklama yapılmadığı, bu yönüyle Kurum tarafından istenen verilerin eksik içerikle teslim edildiği,

- Eksik veriler konusunda açıklama yapılmamasından hareketle Kurumda hukuk dosyalarının arşivlenmesi ve kontrolünde etkin bir dosyalama sisteminin bulunmadığı,
- 5880 adet dava dosyasından (2849 adedinde davaya esas tutarın girilmemesine rağmen) “davaya esas tutarı” girilen 3031 adet dava dosyasında davaya konu edilen toplam tutarın 1.875.171.976,60 TL olduğu,
- 5880 adet dava dosyasından 1279 adedinin ruhsat iptali ile ilgili olduğu,
- 2022 yılı itibariyle Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü - Yargı Süreci Tamamlanan ve Aleyhte Sonuçlandığından İdareye Ödeme Yükümlülüğü Getirmiş Adli/İdari Davalara İlişkin Bilgi Formu düzenlenerek yine Kurumdan bu çerçevede bilgiler talep edilmiş olup tarafımıza gönderilen söz konusu form verilerine göre, dosya bilgisi girilen 555 adet dava ile ilgili tabloda “Ödeme Yükümlülüğü (Ana Para / Hukuki Masraflar / Faiz / Toplam Ödenen Tutar)” sütununda istenen verilerden 9 adet satırda verinin eksik olduğu, geri kalan dosyalarda ödenmesi gereken toplam tutarın 13.803.651,53 TL olarak girildiği, söz konusu formda “İdari Dava ise İdareye Tebliğinden İtibaren Kaç Gün Sonra Ödendi?” sorusu yöneltilen ilgili sütunda 30-235 gün arasında değişen 14 adet dosya olduğu, bu yönüyle de muhatabına yapılan geri ödemelerin gecikmeli gerçekleştiği,
- Diğer taraftan Kurumun muhatap olduğu hukuki ihtilafların takibi için yapılan hukuki hizmet alımları ile yargılama giderleri için de 31.12.2022 tarihine kadar 46.848.424,83 TL’lik ödeme gerçekleştirildiği,

Tespit edilmiştir.

Kurumun geniş faaliyet alanı ve bu faaliyet alanı ile ilgili mevzuatta yer alan müeyyide tesis etme yetkisi çerçevesinde yapmış olduğu işlemler hukuk devleti olma ilkesi gereği yargısal denetime tabi tutulmaktadır. Yukarıda yer alan verilerden hareketle yargısal denetime tabi bu kadar geniş faaliyet alanı da göz önüne alındığında ruhsat iptalleri ve idari para cezası düzenleme konuları başta olmak üzere Kurumun ivedilikle hukuki alt yapısını ve kapasitesini güçlendirmesi, tesis edilecek iş ve işlemlerin muhatabına tebliği öncesi hukukilik açıdan kalite ve iç kontrol sistemlerinin geliştirilmesi ve her şeyden önemlisi hukuki ihtilaflarda kamunun zararına sebep olabilecek her türlü işlem ve eylemden kaçınılmasının uygun olacağı, hukuk müşavirliğinde etkin bir dosyalama ve arşiv yönetimi yanında dosyalardaki eksik verilerin bir an önce tamamlanması, hukuk dosyalarının hazırlanacak özet ve detay icmal listeleri ile takibinin daha etkin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Maden Sahaları İle İlgili Kurumca Yapılan İhalelerde Taban İhale Bedeli Belirleme Konusunda Bağlayıcı Objektif Standartların Olmaması

Maden sahaları ile ilgili ihalelerde adil ve eşit rekabet koşullarının sağlanması, bu konularda hasıl olabilecek tereddütlerin, hukuki ihtilafların önüne geçilmesi ve ihale bedeli ile ilgili kamu kaynaklarında maksimizasyonun sağlanması adına ihalelere katılımda genel bir kriter olan taban bedellerinin hesaplanmasında objektif ve açık kriterlerin konulması, bunların mevzuatla da hüküm altına alınması ihtiyacı bulunduğu görülmüştür.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun "İlk müracaat ve ruhsatlandırma" başlıklı 16'ncı maddesinde,

"-(Değişik: 26/5/2004 – 5177/10 md.) (Değişik fıkra: 4/2/2015 – 6592/11 md.) II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler dışındaki ruhsatlar ihale ile verilir. I. Grup, II. Grup (a) ve (c) bendi madenler için doğrudan işletme ruhsatı verilir. II. Grup (b) bendi, III. Grup, IV. Grup madenler (...) (3), V. Grup madenler arama ruhsatı ile aranır. II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler için yapılan müracaatların işletme ruhsat taban bedeli ödenerek yapılması zorunlu olup müracaatlarda öncelik hakkı esastır..." denilmektedir.

Kanun'un 'İhale' başlıklı 30'uncu Maddesinde ise,

"- (Değişik: 4/2/2015-6592/15 md.)

Herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş alanlar ile II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler dışındaki yeni alanlar ihale yolu ile ruhsatlandırılır. İhale ilanı Resmî Gazete'de yayımlanır.

İhale bedeli işletme ruhsat taban bedelinden az olamaz.

Maden ruhsat sahasının cinsi, rezervi, bulunduğu bölge, tenörü, istihdam, yatırım, ülke ihtiyaçları ve benzeri hususlar dikkate alınarak şartnamelerde açıkça belirtmek kaydıyla ara ve uç ürün üretme şartını içeren ihaleler yapılabilir. Bu ihalelerde rezervin özellikleri dikkate alınarak ihaleye katılma şartları, taban ihale bedeli, ihale bedelini ödeme şekli ve süresi, üretim süreleri veya tesislerin yatırım süreleri ve diğer hususlar şartnameler ile belirlenebilir.

Ruhsat sahaları arasında tek başına madencilik yapılamayacak büyüklükteki alanlara ruhsat verilmez. Bu alanlar bitişik ruhsat sahipleri arasında ihale edilir. İhalelik durumda olan ve madencilik yapılabilmesi için uygun büyüklükte olmayan sahalar, çevresindeki ruhsatsız

alanlar veya diğer ihalelik sahalarla birleştirilerek ihale edilir.

Havza madenciliğini geliştirmek ve jeolojik yapıyı aydınlatmak amacıyla yeni oluşturulan alanlar ile herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş sahalar, alan sınırlamasına bakılmaksızın birleştirilerek ihale edilebilir. Bu şekilde ihale edilen sahaların ruhsatlandırılmasında 16 ncı maddedeki alan sınırlaması aranmaz.

Mülga 6309 sayılı Maden Kanunu hükümleri uyarınca verilmiş olan ve bu Kanuna göre ruhsat hukuku devam eden çakışmalı işletme ruhsat sahalarında yeni bir maden bulunması hâlinde, çakışmalı alandaki maden hakkı bu ruhsat sahipleri arasında ihale edilerek ruhsatlandırılır.

Sahaların ihalesinden elde edilen gelirler genel bütçeye gelir kaydedilir. Bu Kanun kapsamındaki iş ve işlemler için ihtiyaç duyulan ödenekler Genel Müdürlük bütçesinde öngörülür.

(Ek fıkra: 21/3/2018-7103/32 md.) Bu madde kapsamında bir sahanın ihalesinin iki defa yapılmasına rağmen sahaya müracaat olmaması durumunda sahanın aramalara açık hale geleceği Genel Müdürlükçe ilan edilir. İlan edilen sahaya bir aylık sürede müracaat olması durumunda belirlenen ihale taban bedeli üzerinden ruhsatlandırılır. Müracaatın birden fazla olması durumunda müracaat edenler arasında yeniden ihale edilir.

İhalelik sahalar, ihale edilmeksizin ihtisaslaşmış Devlet kuruluşlarına Bakan onayı ile verilebilir.” denilmektedir.

Maden mevzuatına göre ihaleye konu sahalar/alanlar beş ana başlıkta toplanabilir;

-Herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş bütün maden grubundaki sahalar ihale yolu ile ruhsatlandırılır.

-II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler dışındaki diğer maden grupları için ihalelik saha bulunmayan boş alanlar ihale yolu ile ruhsatlandırılır.

-Yürürlükteki ruhsat sahaları arasında kalan ve tek başına madencilik yapılamayacak büyüklükteki alanların ihalesi.

-Yurt içinde ara/uç ürün üretimine yönelik tesis kurulması şartına bağlı ihaleler.

-Çakışan işletme ruhsat sahalarında yeni bir maden bulunması halinde çakışmalı alandaki maden hakkının çakışan ruhsat sahipleri arasında ihale edilmesi.

Maden Sahaları İhale Yönetmeliği'nin "Taban ihale bedelinin tespiti" başlıklı 17'nci maddesine göre taban ihale bedeli, "*işletme ruhsat taban bedelinden az olmamak kaydıyla Genel Müdürlükçe sahanın ruhsat safhası, konumu, rezerv bilgileri ve piyasa şartları dikkate alınarak*" belirlenir.

Aynı Yönetmeliğin "Tesis şartına bağlı ihale" başlıklı 10'uncu maddesinde,

"– (1) Maden ruhsat sahasının cinsi, rezervi, bulunduğu bölge, tenörü, kalitesi, istihdam, yatırım, ülke ihtiyaçları ve benzeri hususlar dikkate alınarak ihale şartnamesinde açıkça belirtmek kaydıyla ara ve uç ürün üretme şartını içeren ihaleler yapılabilir. Bu ihalelerde rezervin özellikleri dikkate alınarak ihaleye katılma şartları, taban ihale bedeli, ihale bedelini ödeme şekli ve süresi, üretim süreleri veya tesislerin yatırım süreleri ve diğer hususlar ihale şartnamesi ile belirlenebilir.

..." hükümleri yer almaktadır.

Görüleceği üzere 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 30'uncu maddesinde ihale bedeli işletme ruhsat taban bedelinden az olamaz denildikten sonra hem 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 30'uncu maddesinde hem de Maden Sahaları İhale Yönetmeliği'nin 10 ve 17'nci maddesinde taban ihale bedelinin belirlenmesinde "maden sahasının rezerv bilgileri" dikkate alınması gereken bir kriter olarak yer almıştır. Ayrıca tesis şartlı ihaleler için Yönetmelikte "*Maden ruhsat sahasının cinsi, rezervi, bulunduğu bölge, tenörü, kalitesi, dikkate alınarak ihale şartnamesinde açıkça belirtmek kaydıyla ara ve uç ürün üretme şartını içeren ihaleler yapılabilir*" denilerek taban ihale bedelleri başta olmak üzere ihale edilecek sahaya dair ihale şartnamelerinin belirlenmesinde maden sahasına dair rezerv ve tenör bilgileri başta olmak üzere Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü tarafından üretilecek raporların veya bizzat MAPEG tarafından üretilecek detaylı raporların içeriğindeki bilgilerin ciddiyetle ve özenle kullanılması, analiz edilmesi gerektiği ortadadır.

İşletme ruhsat taban bedeli 3213 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinin ikinci fıkrasında tanımlanmakta olup her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı nispetinde her yıl artırılmaktadır. (2022 yılı İşletme Ruhsat Taban Bedeli: 28.283 TL'dir)

Uygulamada maden sahalarının ihalesi ise şu şekilde yapılmıştır/yapılmaktadır:

A) Taban İhale Bedeli belirlenmesi (Eski uygulama)

Eski uygulamada ihale grubuna alınan sahada daha önceden herhangi bir arama, işletme projesi ve MTA Raporu var mı kontrol edilmektedir.

1)İhaleye tabi saha ile ilgili herhangi bir bilgi yok ise İhale Taban Bedeli olarak ;

a-) Arama Döneminden hukuku sona eren sahalar için;

Taban İhale Bedeli= İşletme Ruhsat Taban Bedeli * 4

b-) İşletme Döneminden hukuku sona eren sahalar için;

Taban İhale Bedeli= İşletme Ruhsat Taban Bedeli * 8

2)İhaleye tabi sahada bilgi varsa (MTA raporları, İşletme projeleri ve Arama projeleri);

Görünür Rezerv: MTA Raporları, İşletme projeleri ve Arama projeleri rezerv miktarları

Cevher Türü: MTA Raporları, İşletme Projeleri ve Arama Projeleri

1 Yıllık Üretim Miktarı: Genel Müdürlüğün İşletme Projelerinde kabul ettiği asgari 1 yıllık üretim miktarları

Ocak Başı Satış Tutar: Cevherleşmenin Türkiye Ocak Başı Satış tutarı

Cevherleşme Potansiyel Oranı:

1-10 Arası = 1

11-20 Arası = 2

21-30 Arası = 3

31-40 Arası = 4

41-50 ve Üzeri = 5

Veri setinin kullanıldığı bir formül ile hesaplanmaktadır.

B- Taban İhale Bedeli belirlenmesi (Mevcut uygulama)

1)İhaleye tabi sahaların ihale taban bedelini belirleme formülü aşağıdaki tabloda

gösterilmektedir:

Tablo 6: İhaleye Tabi Sahaların İhale Taban Bedelini Belirleme Formülleri

Ruhsat Safhası	Ruhsat Grubu	Açıklama
I-B,II,IV. Grupların ihale taban bedeli		
Arama Döneminden Saha İptal Edilmiş veya Terk Edilmişse	I-B,II,IV. Gruplar	İşletme Ruhsat Taban Bedelinin 8 Katı Örneğin;2022 Yılı İşletme Ruhsat Taban Bedeli:28.283 TL İhale Bedeli:8x28.283 TL=226.264 TL
İşletme Döneminden Saha İptal Edilmiş veya Terk Edilmişse	I-B,II,IV. Gruplar	İşletme Ruhsat Taban Bedelinin 12 Katı Örneğin;2022 Yılı İşletme Ruhsat Taban Bedeli:28.283 TL İhale Bedeli:12x28.283 TL=339.396 TL
III Grupların ihale taban bedeli		
III Grup Sahalar İptal Edilmiş veya Terk Edilmişse	III. Grup	İşletme Ruhsat Taban Bedelinin 1 Katı Örneğin;2022 Yılı İşletme Ruhsat Taban Bedeli:28.283 TL İhale Bedeli:1x28.283 TL=28.283 TL
V Grupların ihale taban bedeli;		
V Grup Sahalar İptal Edilmiş veya Terk Edilmişse	V Grup	İşletme Ruhsat Taban Bedelinin 2 Katı Örneğin;2022 Yılı İşletme Ruhsat Taban Bedeli:28.283 TL İhale Bedeli:2x28.283 TL=56.566 TL

2)Tesis Şartına Bağlı İhaleler

3213 sayılı Maden Kanunu'nun 30'uncu maddesinin üçüncü fıkrası " *Maden ruhsat sahasının cinsi, rezervi, bulunduğu bölge, tenörü, kalitesi, istihdam, yatırım, ülke ihtiyaçları ve benzeri hususlar dikkate alınarak ihale şartnamesinde açıkça belirtmek kaydıyla ara ve uç ürün üretme şartını içeren ihaleler yapılabilir.* " hükmü kapsamında katma değeri yüksek ara ve uç ürün üretme şartını içeren ihaleler yapılmaktadır. Söz konusu ihaleler ile ilgili ikincil mevzuat düzenlemesi ise Maden Sahaları İhale Yönetmeliği'nin 10'uncu maddesinde yer almaktadır. Söz konusu madde detayı incelendiğinde yukarıda da vurgulandığı üzere taban ihale bedelinin belirlenmesinde "maden sahasının rezerv bilgileri" dikkate alınması gereken bir kriter olarak yer aldığı gibi maden ruhsat sahasının cinsi, bulunduğu bölge, tenörü, kalitesi diğer dikkate alınması gereken hususlar olarak sayılmış bu hususların ihale şartnamesinin şartlarının belirlenmesinde de dikkate alınması gerektiği açıkça belirtilmiştir. Böylece taban ihale bedelleri başta olmak üzere ihale edilecek sahaya dair ihale şartnamelerinin belirlenmesinde maden sahasına dair yukarıda sayılan bilgiler başta olmak üzere Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü (MTA) tarafından üretilecek raporların ve içeriğindeki bilgilerin mevzuatın genelinde vurgulanan kriterler dikkate alınarak analiz edilmesi gerektiğinde şüphe bulunmamaktadır.

Tesis şartlı ihaleler yapma usulünde mevcut uygulamada;

-Bazı sahaların ihalesinde puanlama kriterleri belirlenerek Puanlama Usulü Tesis Şartlı ihale yapıldığı,

-Puanlama usulü yapılan ihalede; vereceği taahhütler karşılığında en yüksek puanı alanın ihaleyi kazanmış sayıldığı,

-Puanların eşit olması halinde de en yüksek ve eşit puan alan teklif sahipleri arasında açık artırma usulü ile ihaleye devam edildiği,

Görülmüştür.

Yukarıda yer verilen bilgilerden de anlaşılacağı üzere maden sahalarıyla ilgili mevcut ihale sisteminde taban ihale bedelinin belirlenmesinde Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü tarafından sahada ve laboratuvar ortamlarında proje bazında ve uzun süreler boyunca yoğun bir şekilde yapılan maden arama, analiz ve rezerv değerlendirme çalışmaları, yine sahada icra edilen teknik anlamda farklı boyutlarda pek çok sondaj, jeokimya ve jeofizik v.b. türünden jeolojik araştırmalar, yer bilimi gözlemleri sonucu üretilen raporların ve bu raporlarda yer alan özellikle sahadaki maden rezervinin boyutu ve cevherin tenör bilgisi gibi söz konusu maden sahasının taban ihale bedelini etkileyebilecek pek çok bilginin kullanılmasının ikinci planda kaldığı görülmektedir.

Tesis şartlı olmayan ihalelerde yukarıda görüleceği üzere formüsel bir taban ihale bedeli belirleme sistemi uygulanmakta olup burada zaten herhangi bir rezerv bilgisi veya cevher tenör bilgisi hiç kullanılmamaktadır.

Tesis şartlı ihalelerde ihale şartnamelerinde yazılı hükümlere standartlar getiren tip hukuki düzenlemeler yer almamaktadır. Yine bu şartnamelerde yazıldığı şekilde uygulanan puanlama sisteminin ise şuan için bir mevzuat dayanağı da bulunmamaktadır.

Özetle maden sahalarının ihalelerinde önemli bir eşik değer olan taban ihale bedelinin belirlenmesinde ve tesis şartlı ihalelerde puanlama sisteminde, MTA tarafından üretilen tüm rapor ve bilgilerin ve ayrıca MAPEG tarafından saha ile ilgili yapılacak araştırmalara dair raporların kullanılıp kullanılmadığının kontrolünü sağlayan, bunu zorunlu kılan, taban ihale bedelinin mevcut MTA rapor ve verilerinden hangilerinin kullanılarak ulaşıldığına dair açıklama zorunluluğunu içeren, taban ihale bedeli üzerindeki kuşkuları, olası hukuki ihtilafları önleyici standartlar, kriterler ve bunlara dair bir mevzuat bulunmamaktadır. Diğer taraftan ihale

edilecek maden sahalarının ihale koşullarının belirlenmesinde mevzuatın tamamında dikkate alınması şartı koşulan “rezerv bilgisinin” alanında düzenlenmiş standartlara uygun bir rapor olmadan elde etme imkanı olmadığı göz önünde bulundurulduğunda özellikle saha ile ilgili daha önce hazırlanmış (alanındaki hem uzman hem de bilimsel yetkinliği olan bir kurum olarak) MTA raporları olmadan bu raporlar özenle incelenmeden, gerekirse saha ile ilgili tekrar bir araştırma istenmeden taban ihale bedeli belirlenmesinde kamu yararı olmadığı açıktır.

Sonuç olarak maden sahalarının ihale edilmesi öncesinde belirlenen taban hale bedelinin hesabında, tesis şartlı ihalelerde kullanılacak olan şartnamelerde ve hükümlerinde, yine bu tip ihalelerde kullanılacak puanlama sistemlerinde yukarıda yer verilen eksikleri giderecek ve uyulması zorunlu kriterler, standartlar geliştirilmesi, buna dair mevzuat alt yapısının kurulması, mevcut uygulamalarda MTA raporları başta olmak üzere saha rezerv potansiyelini detaylı olarak ortaya koyan raporlardan hangi aşamada nasıl faydalanması gerektiğinin de ayrıca zorlayıcı mevzuat hükümleriyle denetime elverişli hale getirilmesi uygun olur. Aksi durumda taban ihale bedelleri, ihale şartname hükümleri ile puanlama v.b. uygulamaların hukuki ihtilafa konu edilmesinin kaçınılmaz olacağı öngörülmekte ve değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Ruhsatı Hükümden Düşen Ve Terk Edilen Maden Sahalarında Yapılan Rehabilitasyon/Çevre İle Uyum Çalışmalarının İcrasında Ve Takibinde Eksiklikler Bulunması

Ruhsatı hükümden düşen veya terk edilen maden sahalarının çevre ile uyumlu hale getirilmesi adına yapılan rehabilitasyon çalışmalarının icrasında ve takibinde gerekli etkinliğin sağlanamadığı görülmüştür.

3213 sayılı Maden Kanunu’nda (Mad.32) ve bu Yasa’ya dayanılarak çıkarılan uygulama Yönetmeliği niteliğindeki Maden Yönetmeliğinde (Mad.85) maden sahalarında ruhsatın hükümden düşmesi ve terk edilen alanlarda alınacak tedbirlere yani maden sahalarındaki faaliyetler sonrası ilgili alanların çevre ile uyumlu hale getirilmesi adına yapılacak rehabilitasyon süreci anlatılmaktadır. Bu anlamda Maden Kanunu’nun 32’nci Maddesi ve Maden Yönetmeliği’nin 85’inci Maddesi rehabilitasyon faaliyetlerinin temelini oluşturmaktadır. 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği Ek-1 kapsamında bulunan maden sahalarında ÇED projesine Doğaya Yeniden Kazandırma Planı eklenmesi gerekmekte olup ayrıca maden sahasının bulunduğu arazinin mülkiyetine göre diğer Kanunların getirdiği yükümlülüklerin de bulunduğu anlaşılmaktadır.

Kurumda yapılan 2021 ve 2022 yılı denetimleri kapsamında maden sahalarındaki rehabilitasyon süreçleri ve faaliyetlere dair mevzuat düzenlemeleri incelenmiş olup,

- İlgili mevzuatta maden sahasında yapılacak rehabilitasyon konusunda yapılacak işlemin detayları konusunda eksiklikler bulunduğu,
 - İncelenen mevzuatta rehabilitasyon çalışmalarının yapılması için yıllarca sürececek alandaki tüm madencilik faaliyetlerinin tamamlanması, alanın terk edilmesi ve böylece ruhsatın hükümden düşmesinin beklendiği,
 - Bu şekilde madencilik faaliyeti yapılan geniş alanlarda kısmen faaliyetin tamamlandığı lokal alanların rehabilitasyonu için de tüm bu sürecin tamamlanması gerektiği,
 - İncelenen mevzuatta maden sahasının yalnızca bir bölümünde rehabilitasyon yapılması gerektiğinde “kısmi rehabilitasyon işlemi”ne olanak veren/zorunlu kılan herhangi bir hüküm bulunmadığı,
 - Rehabilitasyon faaliyetlerinin finansmanı konusunda hey yıl alınan ruhsat bedellerinin %30’unun bu faaliyetler için ayrıldığı,
 - Tahsil edilen bu miktarın ise madencilik faaliyetlerinin uzun yıllar boyunca sürmesi nedeniyle söz konusu rehabilitasyon maliyetlerini tüm sürecin sonundaki güncel maliyetleri yönüyle karşılamaktan uzak olduğu,
 - Rehabilitasyon projelerinin nasıl oluşturulması gerektiği konusunda detaylandırmaya ihtiyaç duyulduğu,
 - Maden sahalarında gerçekleştirilen rehabilitasyon faaliyetlerine ilişkin herhangi bir veri kaydının tutulmadığı,
- tespit edilmiştir.

Bununla birlikte Kurum tarafından konuyla ilgili olarak eksikliklerin çözümü için çalışmalar yapılmakta, mevcut mevzuat doğrultusunda bu konu üzerine ilgili birimler tarafından ruhsat hukuku devam eden sahalarda yapılan rehabilitasyon faaliyetlerinin niteliği ve niceliğinin tespiti konusunda işletme faaliyet raporlarında ilgili bir kısım oluşturulması için çalışmalar yürütülmektedir. Diğer taraftan Mevzuat değişikliği konusunda çalışma yapılmakta; mevzuatta rehabilitasyon ve kısmi rehabilitasyonun tanımlanması ile rehabilitasyon gelirlerinin uzun sürececek madencilik faaliyetleri sürecinde mali değeri anlamda erozyona uğramaması adına bir takım mevzuat düzenlemeleri planlanmaktadır. Ancak henüz söz konusu mevzuat düzenlemeleri tamamlanıp yürürlüğe girmemiştir. Buradan hareketle konunun çözümü adına yapılacak mevzuat çalışmalarında;

- Maden sahalarındaki rehabilitasyon sürecine ara dönemler veya lokal bölgeleri de içerecek şekilde dinamik bir yapı kazandırılması,

- Maden sahasının tamamının mı yoksa bir kısmının mı rehabilite edilmesi gerektiğinin kararının verilmesi ve bu işleme uygun rehabilitasyon bedellerinin belirlenmesi, bu bedellerin hangi süreler içinde ne şekilde temin edileceği, gecikme durumunda ilave edilecek gecikme zamlarının ve sorumluluklarını yerine getirmeyen maden işletmelerine uygulanacak yaptırımların belirlenmesi gerektiği,

-Rehabilitasyon yapılacak arazinin mülkiyetine göre ilgili Kurumların yapması gereken yükümlülükler ve bunlara ait finansmanın nasıl temin edileceğinin açıkça belirtilmesi gerektiği,

-Rehabilitasyon projesinin kimler tarafından hazırlanabileceği, onaylanması için gerekli şartların belirlenmesi ve projeye ilişkin usul ve esasların belirlenmesi, rehabilitasyonun uygun bir şekilde yapılıp yapılmadığının tespiti, inceleme çalışmaları ve denetimlerin nasıl ve hangi Kurum tarafından yapılacağı belirlenmesi gerektiği,

-Maden sahasında rehabilitasyon projesinde belirlenen kullanımdan farklı amaçlı bir kullanım yapılacaksa uyulması gereken usuller ve bu durumda alınan teminatların iadesiyle ilgili esasların belirlenmesi gerektiği,

-Maden sahalarında gerçekleştirilen rehabilitasyon faaliyetlerine ilişkin etkin bir veri kayıt sisteminin kurulması gerektiği ve buna dair kurumlar arası iletişimi etkin kılacak esasların belirlenmesi gerektiği,

Hususlarının göz önünde bulundurulmasının sorunun etkin bir şekilde çözümü adına önemli olduğu değerlendirilmektedir. Aksi durumda kurum cevabında da belirtildiği üzere ruhsat sahipleri terk sürecinin yükümlülüklerine katlanmamak adına, kanuni boşluktan faydalanıp işletme ruhsat bedelini ödemeyerek rehabilitasyon yapmadığı sahasının iptalini sağlamakta, bu sayede yeni yıllara ait harçlar ve bedelleri ödememekte ve Valiliklerce ruhsat sahasının rehabilite edilemeyeceği bu nedenle amme alacakları kapsamında bir tahsilat yapılamayacağını düşünüldüğünden can ve mal emniyeti ile ilgili sorumluluğa katlanıp sahanın rehabilitasyonundan kaçınmaktadırlar. Diğer taraftan ruhsat sahalarında açılmış ocakların rehabilite edilmeden bırakılması sonucu, madencilğe ve kamu kurumlarına güven azalmakta, yeni madencilik projeleri gündeme geldiğinde çeşitli itirazlara konu olmakta, hatta bazı maden kaynakları sosyal itirazlar, gösteri ve eylemler nedeniyle işletilememektedir.

Maden sahalarının çevre ile uyumlu hale getirilmesi adına yukarıda yer alan eksiklerin ivedilikle tamamlanmasında fayda mülâhaza edilmektedir.

BULGU 5: Alınan Çevre Uyum Bedellerinin Maden Sahalarında İşletme Sonrası Yapılacak Rehabilitasyon Çalışmalarının Maliyetini Karşılama Yetersiz Kalması

Kurumda yapılan denetimlerde 3213 Sayılı Maden Kanunu kapsamında maden sahalarındaki rehabilitasyon çalışmaları için alınan çevre uyum bedellerinin, maliyetleri karşılayacak miktar ve işleve sahip olmadığı görülmüştür.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun "Ruhsat bedeli, cezalar ve diğer yaptırımlar" başlıklı 13'üncü Maddesinde;

"– (Değişik: 4/2/2015 – 6592/9 md.)

...

Faaliyet sonrası sahanın çevre ile uyumlu hâle getirilerek 7 nci madde kapsamındaki mülkiyet izni sahiplerinden sahanın kabul edilerek teslim alındığına dair belgelerin Genel Müdürlüğe ibraz edilmesi şartı ile (...) bu Kanun kapsamında ruhsata ilişkin geçmiş borcunun bulunmaması hâlinde çevre ile uyum bedeli iade edilir."

Denilmektedir.

11.12.2022 tarih ve 32040 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Maden Yönetmeliği'nde "madencilik faaliyetlerinin" tanımında "*Madenlerin aranması, üretime yönelik hazırlık çalışmaları, üretilmesi, sevkiyatı, cevher hazırlama ve zenginleştirme, atıkların bertarafı, ruhsat sahasındaki stoklama/depolama işlemleri, maden işletmelerinin kapatılması ve çevre ile uyumlu hale getirilmesi ile ilgili tüm faaliyetler ve bu faaliyetlere yönelik geçici tesislerin yapılmasını,*" denilerek sahanın çevre ile uyumlu hale getirilmesi sürecini de kapsar şekilde tanımlanmaktadır. Yine Yönetmelik'te 16 farklı yerde maden sahalarının "çevre ile uyumlu hale getirilmesi" ile ilgili düzenleme yer almaktadır.

Maden sahaları ile ilgili olarak daha önce ilgililerinden alınan çevre ile uyum bedelleri faaliyet sonrası sahanın ilgililerce çevre ile uyumlu hâle getirilmesi halinde iade edilmektedir. Yönetmelik'in "Ruhsatın hükümden düşmesi ve terk edilen alanlarda alınacak tedbirler" başlıklı 82'nci maddesi 3, 4, 5, 6 No.lu bentlerinde sırasıyla,

"(3) Terk talebine ilişkin olarak mahallinde yapılan tetkikte; sahada gerekli emniyet tedbirlerinin alınıp alınmadığı ve işletme projesinde belirtilen çevre ile uyum planının uygulanıp uygulanmadığı kontrol edilir. İşletme projesi doğrultusunda faaliyet alanında

gerekli emniyet tedbirleri alınmış, çevre ile uyumlu hale getirilmiş ise terk talebi talep tarihi itibarıyla kabul edilir. Ancak faaliyet alanının çevre ile uyumlu olmadığı ve emniyet tedbirlerinin alınmadığının tespit edilmesi halinde yapılan terk talebi kabul edilmez ve belirtilen tedbirlerin alınması için ruhsat sahibine en geç bir yıl süre verilir. Verilen bu sürede çevre ile uyum planı çerçevesinde gerekli güvenlik önlemlerinin ve çevresel önlemlerin alınması durumunda ruhsat sahibi terk talep edilen alanda ve sahanın son durumunu gösterir teknik belgeler ile bu sürede sahada üretim faaliyetinde bulunulmuş ise buna ilişkin mali ve teknik belgeleri Genel Müdürlüğe vermek zorundadır. Bu şartların sağlandığını ve yükümlülüklerin tamamlandığını gösterir dilekçenin Genel Müdürlüğe sunulduğu tarih itibarıyla terk talebi kabul edilir. Aksi halde, çevre ile uyum planı çerçevesinde gerekli tedbirler alınana kadar sorumluluk ruhsat sahibinin olması şartıyla, terk işlemleri resen yapılarak bu durum valiliğe bildirilir.”

“(4) Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş olan ruhsat sahalarında mahallinde yapılan tetkikte; sahada gerekli emniyet tedbirlerinin alınıp alınmadığı ve işletme projesinde belirtilen çevre ile uyum planının uygulanıp uygulanmadığı kontrol edilir. Ruhsat sahasındaki faaliyetlerin çevre ile uyumlu olmadığı ve emniyet tedbirlerinin alınmadığının tespit edilmesi halinde belirtilen tedbirlerin alınması için ruhsat sahibine en geç bir yıl süre verilir. Verilen bu sürede çevre ile uyum planı çerçevesinde gerekli güvenlik önlemlerinin ve çevresel önlemlerin alınması durumunda ruhsat sahasının son durumunu gösterir teknik belgelerin Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi halde, çevre ile uyum planı çerçevesinde gerekli tedbirler alınana kadar sorumluluk ruhsat sahibinin olması şartıyla bu durum valiliğe bildirilir.”

“(5) Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş veya ruhsat hukuku yürürlükte olan sahalarda terk edilen alanlarda, ruhsat sahibi tarafından üçüncü ve dördüncü fıkralar kapsamında gerekli yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda, çevre ile uyum çalışması için gerekli tedbirler, çevre ile uyum planına uygun olarak orman arazilerinde ilgili orman idaresi, diğer alanlar için büyükşehir belediyesi olan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı diğer illerde ise il özel idaresi tarafından yerine getirilir. Orman idaresi, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı veya il özel idaresi tarafından çevre ile uyum planına uygun olarak yapılan çalışmaların bedeli çevre ile uyum planı çalışmaları için yatırılan bedelden karşılanır.”

“(6) Çevre ile uyum planı çalışmaları için yatırılan çevre uyum bedelinin yeterli

olmaması durumunda büyükşehirlerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı diğer illerde ise il özel idaresi tarafından ruhsat sahiplerine eksik kısmın tamamlanması için bir aylık süre verilir. Süresinde ödenmeyen bedeller ilgili vergi dairesine bildirilir ve bu bedeller 6183 sayılı Kanuna göre ruhsat sahiplerinden tahsil edilir.”,

Hükümleri bulunmaktadır.

Yapılan incelemelerde çevre uyum bedelleri ile ilgili olarak;

1-Yıllar itibariyle Genel Müdürlük tarafından tahsil edilen çevre ile uyum bedellerinin, maden sahalarında yapılacak rehabilitasyon çalışmalarının maliyetini karşılayacak tutarda olmadığı,

2- Yatırılan bu bedellerin, Genel Müdürlük tarafından mali mevzuatlar gereği yasal olarak nemalandırma imkanının bulunmadığı,

3-İptal edilen veya terk edilen ve rehabilitasyonu yapılmayan maden sahalarının Valilikler tarafından rehabilite edilmesinde gerek bütçe temini ve gerekse personel yetersizliklerinin bulunduğu,

Tespit edilmiştir.

Anılan sorunlar nedeniyle Genel Müdürlük tarafından hazırlanan taslak Kanun değişikliğinde , Türk Maden Kanununda işletme izni bulunan ruhsatlardan her yıl hesaplanan devlet hakkının, açık işletmelerde % 8'i, yeraltı işletmelerinde ise % 4'ü üzerinden ruhsat sahiplerine iade edilmemek üzere rehabilitasyon bedeli adı altında bir bedel alınması, ayrıca Genel Müdürlüğe yatırılan çevre ile uyum bedellerinin değişikliğin gerçekleştirildiği tarihte çevre ile ilgili hesaba aktarılacağı hususlarında düzenlemeler öngörüldüğü anlaşılmıştır. Yani yapılması öngörülen değişiklikle yürürlükteki mevzuatta işletme ruhsat bedeli üzerinden alınan çevre ile uyum bedeli yerine işletme izni bulunan ruhsatlar için tahakkuk edecek devlet hakları üzerinden rehabilitasyon bedeli alınması şeklinde dinamik bir sistem planlanmakta olup 2020, 2021 yılı Sayıştay Denetim raporlarında bulgu konusu edilen hususla ilgili 2022 yılı denetim döneminde de bu konuda henüz bir mevzuat çalışması tamamlanmamıştır.

Özetle maden sahalarındaki çevre uyum çalışmalarının ve rehabilitasyon çalışmalarının etkin yürütülmesini teminen bu çalışmaların maliyetini karşılayacak yeterli kaynak sağlama ve değer yönüyle muhafaza etme anlamında gerekli mevzuat ve idari tedbirlerin alınmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
İhale Edilmemesi Gereken Sahaların Kurumca Maden Sahası Olarak İhaleye Konu Edilmesi ve Ek Mali Külfete Katlanması	2021	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu 2022 yılında kısmen yerine getirilmekle beraber ihale dışı kalması gereken alanlar ile ilgili hukuki ihtilaf kaynaklı bütçesel yükün devam etmesi nedeniyle tekrar rapora alınmıştır.
Kurum Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarında Dava Konusu Edilen Açık Usul Ve Esas Eksiklikleri Bulunması	2021	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu 2022 yılında da yerine getirilmemesi nedeniyle tekrar rapora alınmıştır.
Ruhsatı Hükümden Düşen Ve Terk Edilen Maden Sahalarında Yapılan Rehabilitasyon/Çevre İle Uyum Çalışmalarının İcrasında Ve Takibinde Eksiklikler Bulunması	2021	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu 2022 yılında da yerine getirilmemesi nedeniyle tekrar rapora alınmıştır.
Alınan Çevre Uyum Bedellerinin Maden Sahalarında İşletme Sonrası Yapılacak Rehabilitasyon Çalışmalarının Maliyetini Karşılama Yetersiz Kalması	2021	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu 2022 yılında da yerine getirilmemesi nedeniyle tekrar rapora alınmıştır.